

Rapport Gemeentelijke Ombudsman

Boomwortels in de weg Gemeente Almere Stadsbeheer

20 december 2011
RA111710

Samenvatting

Langs het erf van een man staan op één meter afstand van de erfgrens drie bomen op gemeentegrond. De man constateert dat de wortels van de bomen schade berokkenen aan zijn voetpad dat langs de erfgrens loopt. In 2009 dient hij een klacht hierover in bij Stadsbeheer. De boomadviseur van de gemeente vertelt hem dat hij de boomwortels zelf mag doorhakken. De man vreest dat de gemeente hem aansprakelijk zal stellen voor de schade die hij de bomen toebrengt. Aangezien de man geen schriftelijke reactie op zijn klacht krijgt en de gemeente geen actie onderneemt, dient hij een tweede klacht in bij de gemeente. Gelijktijdig wendt hij zich tot de ombudsman. Stadsbeheer laat weten dat in het najaar van 2010 vier bomen zullen worden verwijderd. De boomadviseur handelt de klacht zelf af. Later dan toegezegd, worden de bomen in februari 2011 gekapt. De man heeft de indruk gekregen dat de gemeente de schade aan zijn pad zou herstellen, maar dit blijkt later niet het geval; alleen de schade aan het openbare voetpad zal worden hersteld.

De ombudsman stelt vast dat iemand anders dan de boomadviseur de klacht had moeten afhandelen. Verder is de gemeente de toezegging om de bomen in het najaar te kappen niet nagekomen. De ombudsman vindt dat de gemeente als eigenaar van de bomen primair verantwoordelijk is voor het onderhoud van de bomen en voor zover mogelijk dient te voorkomen dat (de wortels van) de bomen schade aan andermans perceel aanrichten. De gemeente kan het verzuim herstellen door het voetpad van de man alsnog te herstraten.

Oordeel

De onderzochte gedraging is in strijd met het vereiste van onpartijdigheid dan wel niet vooringenomenheid en het vereiste van voortvarendheid.

Datum : 20 december 2011
Rapportnummer: RA111710
Paginanummer : 2/6

Aanbeveling

De ombudsman verzoekt het college het voetpad te laten herstraten.

Amsterdam, 19 december 2011

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'U. van de Pol', with a long horizontal stroke extending to the right.

Ulco van de Pol
Gemeentelijke Ombudsman

Datum : 20 december 2011

Rapportnummer: RA111710

Paginnummer : 3/6

Verzoek

Het verzoek tot onderzoek is op 7 juni 2011 schriftelijk ingediend en betreft de *gemeente Almere, Stadsbeheer*.

Bevindingen

aanleiding

Langs verzoekers erf staan op één meter afstand van de erfgrens drie bomen op gemeentegrond. Verzoeker constateert dat de wortels van de bomen schade berokkenen aan zijn voetpad dat langs de erfgrens loopt. De wortels drukken de tegels omhoog. De te korte afstand van de bomen tot de erfgrens is hier debet aan.

eerste klacht

Op 15 september 2009 dient verzoeker een klacht in over de gang van zaken. Hij heeft contact met de boomadviseur van de afdeling Advies Bomen en Groen, die hem vertelt dat hij de boomwortels zelf mag doorhakken. Verzoeker vreest echter dat als hij daar gevolg aan geeft, de gemeente hem aansprakelijk stelt voor de schade die hij de bomen toebrengt.

tweede klacht bij gemeente en klacht bij de ombudsman

Aangezien verzoeker geen schriftelijke reactie op zijn klacht krijgt en de gemeente geen actie onderneemt, dient hij op 22 april 2010 een tweede klacht in bij de gemeente. Gelijktijdig wendt hij zich tot de ombudsman. De ombudsman vraagt Stadsbeheer om een toelichting op de opmerking dat verzoeker de boomwortels zelf mag doorhakken. Stadsbeheer laat weten dat de verwijdering van de wortels in principe geen gevolgen heeft voor deze bomen. In totaal zullen er in het najaar van 2010 – vanwege de korte afstand tot de erfgrens – vier bomen worden verwijderd. Op 18 mei 2010 stuurt Stadsbeheer verzoeker een schriftelijke reactie op beide klachten waarin dit wordt bevestigd. De brief is opgesteld en ondertekend door de boomadviseur.

toezegging kap in het najaar 2010 en kap in het voorjaar 2011

Wanneer de bomen eind 2010 nog niet zijn gekapt, neemt verzoeker telefonisch contact op met de teamleider Groen, Water en Natuur. Deze laat hem weten dat de bomen in 2011 zullen worden gekapt. Op 10 februari 2011 worden de bomen inderdaad omgezaagd en afgevoerd. De stronken blijven achter.

herstrating

Verzoeker neemt contact op met de boomadviseur die hem per e-mail op 18 februari 2011 laat weten: 'Ik heb aan de toezichthouder doorgegeven dat hij op korte termijn ook de (openbare) verharding moet herstraten.' Verzoeker maakt hieruit op dat de gemeente ook zijn voetpad zal herstraten. Verzoeker neemt op 13 maart 2011 contact op met de teamleider Groen, Water en Natuur en vraagt wanneer de stronken worden gerooid en zijn voetpad wordt hersteld. De teamleider Groen, Water en Natuur laat weten dat alle werkzaamheden in één keer zullen worden uitgevoerd wanneer er een freesmachine wordt gehuurd. Verzoeker stuurt op 10 mei 2011 een e-mail naar de boomadviseur waarin hij zich beklaagt over het feit dat er aan het pad nog niets is gedaan. Ook laat hij weten dat er iemand is gevallen over de ongelijk liggende tegels die daarbij schaafwonden heeft opgelopen. Op 26 mei 2011 worden de stronken met behulp van een freesmachine verwijderd. Ook worden de straattegels op gemeentegrond opnieuw gelegd. De schade aan verzoekers tegelpad wordt echter niet hersteld.

Datum : 20 december 2011

Rapportnummer: RA111710

Paginnummer : 4/6

Verzoeker neemt op 7 juni 2011 telefonisch contact op met de coördinator/seniomedewerker met de vraag wanneer zijn voetpad wordt hersteld. De coördinator/seniomedewerker laat weten dat de herstelwerkzaamheden aan het voetpad voor zijn eigen rekening komen. Verzoeker kan zich daarin niet vinden en dient opnieuw een klacht in bij Stadsbeheer. Stadsbeheer reageert op 30 juni 2011 en laat weten dat de gemeente niet verplicht is om deze werkzaamheden uit te voeren. Daar komt bij dat de gemeente nooit werkzaamheden op particulier terrein verricht in zake het verwijderen van wortels of herstraatwerkzaamheden. Verzoeker is het hiermee niet eens. Zo heeft hij de gemeente al in september 2009 gewezen op de schade die de wortels aan zijn voetpad veroorzaken. De gemeente heeft nagelaten verdere schade te voorkomen en heeft de bomen pas in februari 2011 gekapt. Verzoeker vindt dat de gemeente aansprakelijk is voor zijn schade en de gemeente dient het voetpad te herstraten. Hij wijst hierbij op de te korte afstand die de bomen tot zijn erfgrans hadden.

klachtomschrijving

Het onderzoek van de ombudsman richt zich op:

- het niet voorkomen en herstellen van schade door boomwortels.

reactie van Stadsbeheer

Het Advies- en Ingenieursbureau (AIB) valt onder Stadsbeheer. Stadsbeheer heeft AIB om een reactie gevraagd. AIB laat het volgende weten. Genoemde feiten en omstandigheden zijn in overeenstemming met de zienswijze van AIB. Wel hecht AIB eraan uitleg te geven in welke context het woord *ook* is bedoeld in de e-mail die op 18 februari 2011 aan verzoeker is verzonden. Dit, omdat verzoeker hieruit begreep dat de gemeente ook zijn voetpad zal herstraten. Met *ook* is bedoeld dat naast het verwijderen van de bomen en stobben en het herstellen van het gras ook de 'boomspegel' in de bestrating dichtgestraat moest worden. Dit bestraten liet op het moment van de verzending van de e-mail namelijk nog op zich wachten. Omdat er door de gemeente nooit werkzaamheden op particulier terrein worden verricht en AIB ook nooit heeft toegezegd werkzaamheden op particulier terrein van verzoeker uit te voeren, kan AIB niet anders concluderen dat de aanname van verzoeker dat de gemeente ook zijn voetpad zal herstraten, op een misverstand moet berusten.

De gemeente is in dit geval niet aansprakelijk voor schade aan een voetpad op het eigendom van een ander. AIB verricht nooit op particulier terrein werkzaamheden. Dit is voor de bewoner zelf. Verzoeker heeft, als eigenaar van het voetpad, blijkbaar zelf niet eerder ingegrepen in het kappen van boomwortels in zijn tuin, waar deze wortels ook vandaan mogen komen. Met als effect dat verzoekers eigen voetpad nu schade heeft opgelopen.

Boomwortels groeien langzaam. Een beschadiging van een pad ontstaat dus over langere tijd en is daarmee goed zichtbaar, beheersbaar en tevens oplosbaar door op tijd zelf het pad te onderhouden (ingrijpen en wortels afkappen) als eigenaar van het pad. Boomwortels mogen zonder meer gekapt worden op de erfgrans als deze overlast geven. Dat geldt zowel voor de eigenaar van een boom als de belendende eigenaar van een tuin die last heeft van boomwortels. Had verzoeker dit gedaan dan was er geen schade ontstaan aan zijn privé voetpad. Verzoeker heeft dus feitelijk zelf zijn pad verwaarloosd door niet op tijd in zijn eigen tuin maatregelen te nemen tegen deze wortelgroei onder zijn eigen voetpad. Sinds verzoeker over de boomwortels in contact is met AIB, heeft AIB constant aangegeven dat verzoeker de boomwortels zelf mag verwijderen. AIB gaat de eventuele ontstane schade niet herstellen. Dit is en blijft voor verzoeker zelf.

reacties op bevindingen

Het resultaat van het onderzoek is als verslag van bevindingen naar verzoeker en naar Stadsbeheer om na te gaan of de feiten juist zijn weergegeven. Stadsbeheer heeft gereageerd en merkt op dat verzoeker op 15 september 2009 geen klacht heeft ingediend maar een melding openbare ruimte.

Beoordeling

De ombudsman beoordeelt of het bestuursorgaan zich in de door hem onderzochte aangelegenheid behoorlijk heeft gedragen¹.

Behoorlijkheidsvereisten

Indien naar het oordeel van de ombudsman de gedraging niet behoorlijk is, vermeldt hij in het rapport welk vereiste van behoorlijkheid is geschonden². In dit onderzoek toetst hij de gedragingen aan het vereiste van onpartijdigheid dan wel niet vooringenomenheid en het vereiste van voortvarendheid.

Overwegingen

Het vereiste van onpartijdigheid/ dan wel niet vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of opvatting te vermijden. Ook de schijn van partijdigheid moet worden vermeden. Dat brengt met zich mee dat een bestuursorgaan de behandeling van een klacht dient te laten uitvoeren door een persoon die niet betrokken is geweest bij de gedraging waarop de klacht betrekking heeft³.

Vast staat dat verzoekers klachten zijn beantwoord door de boomadviseur van de afdeling Advies Bomen en Groen die hem in eerste instantie heeft geadviseerd de boomwortels zelf door te hakken (primaire handeling). Dat is geen juiste gang van zaken. Stadsbeheer had verzoekers klachten niet door de boomadviseur moeten laten afhandelen maar door iemand anders.

Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat het bestuursorgaan slagvaardig en met voldoende snelheid optreedt.

De gemeente is als eigenaar van de bomen primair verantwoordelijk voor het onderhoud van de bomen. De eigenaar dient tevens, voor zover mogelijk, te voorkomen dat (de wortels van) de bomen schade aan andermans perceel aanrichten. Dit geldt in het bijzonder als de bomen op een te korte afstand tot de erfgrans staan. Als de bomen onverhoopt toch schade veroorzaken, dient de eigenaar deze te herstellen.

Vast staat dat de gemeente heeft verzuimd om direct na de melding van 15 september 2009 adequate maatregelen te nemen om (verdere) schade aan verzoekers erf te voorkomen. Niet meer is vast te stellen hoe groot de schade op dat moment aan het voetpad was. Niet uitgesloten is dat de schade op dat moment nog zo gering was dat het voetpad nog niet herstraat hoefde te worden. De gemeente kan het verzuim herstellen door het voetpad alsnog te herstraten.

¹ artikel 9:27 lid 1 Algemene wet bestuursrecht

² artikel 9:36 lid 2 Algemene wet bestuursrecht

³ artikel 9:7 lid 1 Algemene wet bestuursrecht

Datum : 20 december 2011
Rapportnummer: RA111710
Paginanummer : 6/6

Ook is de gemeente de toezegging om de bomen in het najaar 2010 te kappen niet nagekomen. Door de bomen pas op 10 februari 2011 te kappen heeft de gemeente de wortels – gerekend vanaf de eerste melding - bijna 17 maanden laten doorgroeien. Door naar de wettelijke bepaling te verwijzen dat ook verzoeker de schade had kunnen beperken, wuift de gemeente haar eigen verantwoordelijkheid weg.

Oordeel

De onderzochte gedragingen zijn in strijd met het vereiste van onpartijdigheid dan wel niet vooringenomenheid en het vereiste van voortvarendheid.

Aanbeveling

De ombudsman verzoekt het college het voetpad te laten herstraten.